

STANDARDY BHP

1.0 Prace szczególnie niebezpieczne

Prace szczególnie niebezpieczne (3) to takie, w których ryzyko wypadkowe, ze względu na specyfikę, użyte materiały czy otoczenie wykonywanej pracy, jest wyższe niż w przypadku prac innego rodzaju.

Do obowiązków pracodawcy należy wyszczególnienie wykazu tych prac dla danej jednostki organizacyjnej oraz podjęcie określonych działań przed ich rozpoczęciem.

Standard zawiera minimum wymagań, jakie należy spełnić w celu zapewnienia bezpieczeństwa podczas przygotowania oraz prowadzenia prac szczególnie niebezpiecznych.

UWAGA

Do **szczególnie niebezpiecznych (3)** zalicza się większość robót wykonywanych w budownictwie. Towarzyszy im znaczne prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzeń potencjalnie wypadkowych, a także ciężkich wypadków. Właściwa organizacja pracy, odpowiedzialne zachowania pracowników oraz zastosowanie systemowych rozwiązań zabezpieczenia zbiorowego umożliwiają **eliminację (11)** lub znaczne ograniczenie sytuacji niebezpiecznych.

Właśnie dlatego tego typu prace wymagają właściwego przygotowania oraz szczególnego nadzoru.

A. WSTĘP

1. Przed przystąpieniem do prac należy się upewnić, czy są one zaliczane do prac **szczególnie niebezpiecznych (3)**.
2. Są one wymienione w „Wykazie prac szczególnie niebezpiecznych” dostępnym u Pracodawcy oraz uwzględnione w **Planie BIOZ (2)**.

Do najczęściej pojawiających się w wykazie prac szczególnie niebezpiecznych należą:

- wykonywane w czynnych zakładach,
 - rozbiórkowe,
 - wykonywane przy użyciu materiałów niebezpiecznych,
 - prowadzone w wykopach o głębokości przekraczającej 1,5 m, przy czynnych urządzeniach i instalacjach podziemnych,
 - prowadzone w przestrzeniach zamkniętych z niewystarczającą wentylacją naturalną oraz ograniczonymi wejściami/ wyjściami,
 - transport pionowy urządzeń ponadgabarytowych oraz materiałów i prefabrykatów o masie powyżej 5 t,
 - pożarowo niebezpieczne, takie m.in. jak spawanie, zgrzewanie papy oraz inne powodujące iskrzenie lub wymagające użycia otwartego ognia,
 - wykonywane na wysokości powyżej 2 m, gdy występuje kilka ryzyk równocześnie, np. prace w dostępie linowym z zagrożeniami typowymi dla przestrzeni zamkniętych,
 - prowadzone w pobliżu urządzeń elektroenergetycznych (20) będących pod napięciem oraz związane z identyfikacją kabli elektroenergetycznych,
 - prowadzone w pobliżu czynnych dróg kołowych i kolejowych.
3. Podstawą do podjęcia pracy jest opracowanie **Instrukcji Bezpiecznego Wykonywania Robót (IBWR) (22)** dla konkretnego zadania, zgodnie ze **Standardem 10.2 IBWR**.
 4. W IBWR oraz Ocenie Ryzyka dla Zadania (ORZ) należy zwrócić szczególną uwagę na:
 - zaplanowanie kolejności działań z uwzględnieniem wymaganych urządzeń, dobór odpowiedniej, wykwalifikowanej kadry oraz zidentyfikowanie wszystkich **zagrożeń (10)** występujących podczas trwania zadania,
 - przyjęcie metod i sposobów eliminacji lub ograniczenia zagrożeń adekwatnie do potrzeb,
 - IBWR musi być napisana językiem zrozumiałym dla osób wykonujących zadanie.
 5. Osoby pracujące, muszą być kompetentne oraz poddawane systematycznym badaniom lekarskim, szkoleniom BHP i instruktażom związanym z występującymi zagrożeniami.

6. Pracowników należy wyposażyć w odzież, obuwie ochronne oraz ŚOI (15) zgodnie ze **Standardami 18.5 Odzież i obuwie** oraz **18.4 ŚOI – sprzęt i ochrony indywidualne**.
7. Wykonywanie niektórych prac szczególnie niebezpiecznych jest możliwe tylko po uzyskaniu pisemnego pozwolenia na ich rozpoczęcie. Pozwolenie ustala zakres prac, wskazuje **bezpośredni nadzór (9)**, odpowiednie środki zabezpieczające oraz zakres instruktażu dla zapewnienia bezpieczeństwa pracowników.
8. Przykładowe wzory pozwoleń na prace tego typu znajdują się w końcowej części standardu.

B. DZIAŁANIA PODCZAS PROWADZENIA ROBÓT

1. Przygotowanie i przebieg prac szczególnie niebezpiecznych wymaga stałego, wykwalifikowanego i kompetentnego nadzoru.
2. Prace tego typu należy prowadzić w oparciu o zatwierdzoną IBWR, po zapoznaniu z jej zapisami Wykonawców zadania.
3. Zatrudnionych przy pracach szczególnie niebezpiecznych należy systematycznie i szczegółowo instruować w zakresie wymagań bezpieczeństwa obowiązujących przy poszczególnych czynnościach.
4. Wszędzie tam, gdzie jest to konieczne, należy stosować **środki ochrony zbiorowej (ŚOZ) (14)**, które mają pierwszeństwo przed **środkami ochrony indywidualnej (ŚOI) (15)**.
5. Każdy zatrudniony jest zobowiązany do stosowania prawidłowo dobranej odzieży i obuwia ochronnego oraz ŚOI wynikających z ORZ.